

Niels Johansen

Hjerter taler samme sprog

en collage

HISTORIA

Hjerter taler samme sprog

Niels Johansen

Hjerter taler samme sprog

En collage

HISTORIA

Hjerter taler samme sprog
© Niels Johansen og HISTORIA

Omslagsfoto: Per Filip Bresland Johansen
Portræt: Per Filip Bresland Johansen
Foto af Axel Poulsens Monumentet i Mindelunden, Hellerup: Niels Johansen
Forlagsredaktion og layout: Anne Bundgård
Omslagsdesign: Jack J. Frederiksen
Bogen er sat med Palatino og trykt hos Digitaltryk Odense

1. udgave, 1. oplag

ISBN 978-87-94061-48-3
Trykt i Danmark 2021

www.historia.dk

Udgivelsen er støttet af VELUX FONDEN

VELUX FONDENS støtte er ydet under fondens fundatsbestemmelse, der giver mulighed for at støtte aktive ældre. Kvalitative og redaktionelle vurderinger i forbindelse med udgivelsen er varetaget af forlaget og forfatteren

*Hjerter taler samme sprog.
Generationer mødes og mødre taler til mødre.*

Kære læser

På den bog, du sidder med i hånden, står mit navn. I stedet burde der stå navnet på den 87-årige Johannes Madsen, som forrige år debuterede med bogen "Du ved det nok mit hjerte". Skrevet til sin elskede Smilla. Det var hans store ønske at skrive endnu en bog om sin storesøster Petra Jantzen, en af de mange modige kvinder i modstandskampen. Viljen havde Johannes Madsen. Men han tabte til sygdom. Kræfterne slog ikke til. Derfor overlod han mig sit store materiale og bad mig om at skrive bogen.

Det har jeg gjort. Men blev det den bog, Johannes Madsen ønskede? Det håber jeg. Men jeg indrømmer, at det nu ikke blot er en bog om Petra, men også om Johannes' og mit venskab.

Jeg har medtaget samtaler og referater fra vore mange redaktionsmøder frem til det sidste møde, den dag Johannes blev indlagt på Rigshospitalet. Og jeg har også skrevet mig selv og min familie ind i bogen. Jeg kunne i hvert fald ikke skrive om en så stærk personlighed og mor som Petra uden at reflektere over min egen opgave som mor.

Er bogen nu en roman eller en biografi? Ingen af delene. Men en collage. Erindringer og lysbilleder sat sammen. Brudstykker fra breve og dagbøger. Digte. Fragmenter. Tanker. Indfald.

Flimrer det? Måske. Men en collage er ikke blot summen af billeder, men – Billedet i billederne.

Anna Gertsen, mor til Nikolaj og Anders

1

Rigshospitalet

*Ind og ud af elevatorerne –
med hænderne fulde af folks liv.*

– Jeg tror ikke, du skal tage overtøjet af.

Jens ser på mig med al den medfølelse, han kan præstere. Nikker til den gode flaske rødvin, jeg står med i hånden. Det eneste, jeg har set frem til de sidste overarbejdstimer på redaktionen, fordi vi skal have vores påskenummer færdigt. Og jeg har ringet hjem og sagt, at jeg må blive endnu en time, og at de bare skal spise. Men når jeg endelig kommer, køber jeg en god flaske rødvin med hjem til Jens og mig. Alene i sofaen med benene oppe og en god film, skal vi falde i søvn i hinandens tætte selskab.

– De har ringet fra hospitalet, siger han.

– Om Johannes?

– Ja.

Jeg er helt tom i hovedet.

– Jeg tager selvfølgelig gerne med, siger han, – men jeg ved, du helst vil tage af sted alene. Jeg ringer efter en taxa.

– Men jeg kan da godt.

– Koncentrer dig nu om Johannes, men ring, hvis du har brug for mig.

– Tak. Men ring til Gerlinde. Det er vigtigt.

Rosenkransen

Hvor langt er der fra Søborg til Rigshospitalet? Ikke længere, end at man kan komme for sent.

– Jeg skal til Rigshospitalet.

Chaufføren nikker. Ser deltagende på mig. Så hurtigt, som det er forsvarligt.

– Selvfølgelig.

Han har læst mig, sådan som han sikkert mange gange har læst sine passagerer på vej til hospitaler. Han kører godt. Hurtigt og glidende.

– Din familie syg?

Jeg nikker.

– Din far?

– Han er død.

– Trist. Men mor?

– Også død.

Hvorfor bliver jeg ikke irriteret? Fordi jeg mærker hans omsorg.

– Det er min farfar, siger jeg.

– Farfar? Meget, meget gammel?

– 88.

– Men Gud er god, siger han.

Jeg lægger mærke til hans rosenkrans, der hænger ned fra vinduet.

– Ja, svarer jeg og finder min pung frem, da vi kører op foran hovedindgangen. Han åbner døren. Jeg betaler.

– Må Gud velsigne dig og din farfar.

– Tak.

Gudsperlen

Åbner døren ved hovedindgangen. Alt er, som det plejer. Skiltene. Cafeteriet. Automaterne. Hyggekedroene, hvor man kan tale sammen, hvis patienten er oppegående. Eller de pårørende kan trøste hinanden. Kapellet. Billedet af hospitalspræsterne. Personalet, der farer beslutsomt frem og tilbage. Ind og ud af elevatorerne med hænderne fulde af folks liv. Vi kender hinanden, Rigshospitalet og jeg. Her tog jeg afsked med min mor. Så med min far. Og nu skal jeg tage mig sammen og tage elevatoren op til Far Johannes, som er flyttet på enestue. På vej op i elevatoren ser jeg taxachaufføren for mig: Gud velsigne dig og din farfar. Han så mig. Som det, vi begge var, Vorherres børn. Havde han set min *Kristuskrans*? Min *redningskrans*, kald den, hvad du vil. Let falmet af brug. Men stadig lysende, som den var købt i Panduro Hobby med sine atten perler: Fra den gyldne Gudsperle til Nattens sorte perle og den hvide Opstandelsesperle.

Nu er det Gudsperlen.

Som søstre

Jeg har været her et kvarter. Gerlinde tager imod mig på gangen.

– Han er urolig. Kalder på Smilla. Jeg var lige ved at svare ja, Johannes. Men så tog jeg hans varme hånd: Det er mig, Opa. Gerlinde.

– Skal jeg have gjort rent?

– Nej, Johannes.

– Er Benjamin med?

– Ikke i dag, men jeg skal hilse fra Benjamin og Kjeld. Vi skal hygge. Som når jeg har gjort rent.

– Gode Gerlinde. Hvad skulle jeg gøre uden dig?

– Selv gøre rent. Så smilede han og lukkede øjnene. Jeg tror, han sover nu.

Så giver vi to tudepiger hinanden et stort knus. To venner, der skal sig farvel til en god ven.

Aftenvagten lukker døren op:

– Er der flere, vi skal ringe til? Der er vist en nevø, en landsrettsagfører Dan Jantzen?

– Ja, svarer jeg. Og hans tvillingebror. Men de er begge i udlandet. De er trygge ved, at jeg og Gerlinde er her nu. Men tak, fordi I har flyttet Johannes på enestue.

– Vi vil ikke flytte ham til hospice nu.

– I har gjort det så fint, siger jeg, og Gerlinde nikker.

– Må jeg komme med en kop kaffe?

– Ja tak, svarer jeg, – det ville være dejligt.

– Og måske en sandwich?

– Pragtfuldt, jeg kommer lige fra arbejde.

Gud er god

– Jeg tror, du skal gå derind, siger Gerlinde.

Jeg rejser mig. Griber om min *redningskrans* i lommen. *Gud er god*. Taxachaufføren taler til mig fra den store Gudsperle. Jeg åbner døren. Dér ligger du. Ren og fin som et nyvasket barn. Som dine forældres beskyttede julebarn. Som Petra og Jakob tog imod med en vis skepsis, men altid med friplads i din storesøster Petras seng, når du drømte og kom med din dyne. Og sidst: Som Smillas elskede Johannes. Kære Johannes. Min forsømte far, Far Johannes! Petras og min. Og vore familiers Johannes.

Dine mange slanger er taget væk. Nu er det tid til at sige farvel. Dan og Simon var her, inden de rejste i går. Gerlinde har fået sagt farvel til sin Opa, og nu er det kun os to. Du slår øjnene op. Er langt væk. Og dog meget nær.

– Anna?

– Ja, Johannes.

– Vil du synge min salme?

Jeg forsøger:

*Du ved det nok mit hjerte,
du ved, at Gud er stor;
men stor er og hans fjende,
så tit du det erfór.*

Jeg er nødt til at finde lommenørklædet. Tager mig sammen og begynder igen:

*Velan! så får du kæmpe
og tro trods fald og brud,
at stor er vel Guds fjende,
men større er dog Gud.*

- Vil du også bede Fadervor?
 - Må jeg hente Gerlinde, hun sidder udenfor?
 - Ja.
 - Du vor far som er i himlene.
- Gerlinde begynder. Vi står lidt. Så bøjer Gerlinde sig over dig og kysser dig på panden:
- Sov godt, Johannes.
- Jeg lægger min hånd forsigtigt på din pande:
- Hils Smilla. Og min far.
- Du smiler:
- Glem ikke Petra.